

Justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl

Oslo, 6. mars 2024

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005, Dep

0030 OSLO

Aldersgrenser for verv og medlemmer i råd og utvalg

Senior Norge er glad for at Regjeringen og Stortinget innførte et forbud mot aldersdiskriminering i den nye loven om likestilling og diskriminering (LOV-2017-06-16-51). Det betyr at eldre også tilsynelatende er beskyttet mot usaklig forskjellsbehandling på grunn av alder. Loven har imidlertid en bestemmelse i § 9 der det heter at *«Aldersgrenser som følger av lov eller forskrift, og fordelaktige priser på grunn av alder, er ikke i strid med forbudet i § 6.»*

Denne bestemmelse innebærer at en rekke aldersgrenser kan opprettholdes, og nye kan tilkomme, uansett om de er saklig begrunnet eller ikke. Senior Norge tillater seg derfor å peke på forhold som vi mener bør medføre at myndighetene gjennomfører en ny vurdering av aldersgrenser for verv og medlemmer i råd og utvalg.

Domstolloven fikk i 2007 innført en aldersgrense for lekdommere som medfører at personer over 70 år ikke kan oppnevnes som lekdommere. I Utlendingsnemnda gjelder en bestemmelse om at *det kan bare foreslås personer som er norske statsborgere mellom 18 og 70 år.*

Personer som skal sitte i rådet som fører tilsyn med virksomheten til Politiets utlendingsinternat kan ikke oppnevnes dersom de i løpet av mandatperioden fyller 70 år eller mer.

I primær- og klagenemd m.m. for svangerskapsavbrott må et oppnevnt medlem fratre senest ved fylte 70 år.

Når det gjelder medlemmer av kontrollkommisjoner i det psykiske helsevern står det at personer som i løpet av funksjonstiden (to år) fyller 70 år ikke bør oppnevnes. Det vil si en valgbarhetsalder på 68 år.

Dette er noen eksempler som illustrerer at det er satt ulike aldersgrenser i en rekke organer. Senior Norge har ikke hatt kapasitet til å undersøke nærmere hva som er begrunnelsen for de ulike bestemmelsene, men må bare konstatere at personer som har passert 70 år ikke lengre anses å kunne utføre en fullverdig gjerning i de omtalte funksjonene. Senior Norge konstaterer at myndighetene som har laget lover og regler har høyst forskjellig oppfatning om hva som er en passende alder for å bli fjernet fra verv. Spørsmålet er hvilke saklige grunner for aldersgrensen som er anført i de ulike tilfellene. Samtidig er den offisielle politikken at flest mulig skal stå i sine stillinger lengst mulig. Den nye pensjonsordningen åpner for opptjening av pensjon frem til 75 års alder, og arbeidsmiljøloven ble endret slik at aldersgrensen er satt til 72 år. Det nye

pensjonsforliket som ble inngått i februar i år innebærer at pensjonsalderen gradvis blir økt, og blant annet at aldersgrensen i statlig virksomhet økes til 72 år.

Ovennevnte regler om aldersgrense i domstolloven og tilsvarende regelverk for andre nemnder og råd oppfattes av mange eldre som klart diskriminerende. Det er jo også et godt prinsipp i rettspleien at man skal dømmes av sine likemenn.

I tillegg til ovennevnte forhold får vi rapport om at kommuner og fylkeskommuner følger domstollovens regler og setter aldersgrense på 70 år for eksamensvakter o.l.

Senior Norge vil peke på at en stor del av den eldre delen av befolkningen holder seg friskere og fullt arbeidsføre langt opp i årene. Eldregruppen besitter både stor kompetanse og erfaring og er dermed en ressurs som samfunnet burde benytte seg av i langt større utstrekning enn tilfelle er i dag. Etter at personer har gått av med pensjon er det også mer hensiktsmessig å bruke dem i verv da de ikke trenger å få fri fra ordinære jobb, men kan bidra på en samfunnsnyttig måte. Dette vil også være samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Senior Norge ber altså om at Regjeringen sørger for en ny gjennomgang av nåværende regelverk for å få opphør av aldersgrenser, slik at det blir opp til det enkelte organ å bedømme deltakernes egnethet for oppdraget.

Med vennlig hilsen

SIGN

Jon Rogstad
Senior Norges styreleder

SIGN

Stig Klingstedt
leder for ressursgruppen for jus og økonomi

Kopi: Statsminister Jonas Gahr Støre

Statsministerens kontor

Postboks 8001, Dep

0030 OSLO

Kopi: Arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Postboks 8019, Dep

0030 OSLO